

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 80/987/ЕИО

от 20 октомври 1980 година

за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежеспособност на работодателя

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаването на Европейската икономическа общност и в частност член 100,

като взе предвид предложението на Комисията⁽¹⁾,

като взе предвид становището на Асамблеята⁽²⁾,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет⁽³⁾,

като има предвид, че са необходими разпоредби за закрила на работниците и служителите в случай на неплатежеспособност на работодателя, в частност, за да се гарантира изплащането на дължимите им вземания, като се отчита необходимостта от балансирано икономическо и социално развитие в Общността;

като има предвид, че продължават да съществуват различия между държавите-членки по отношение на степента на закрила на работниците и служителите в тези случаи; като има предвид, че усилията следва да бъдат насочени към намаляване на тези различия, тъй като те могат да имат пряко въздействие върху функционирането на Общия пазар;

като има предвид следователно, че сближаването на законодателствата в тази област трябва да се насърчава, като в същото време се запазва постигнатият напредък по смисъла на член 117 от Договора;

като има предвид, че пазарът на труда в Гренландия се различава съществено от този в другите райони на Общността поради географското положение и настоящата структура на работните места там;

като има предвид, че доколкото се очаква Елинската република да стане член на Европейската икономическа общност на 1 януари 1981 г., е целесъобразно, в съответствие с Акта за условията за присъединяване на Елинската република и адаптирането към договорите, да се определят в приложението към директивата, под заглавието "Гърция", онези категории работници или служители, чиито вземания могат да бъдат изключени в съответствие с член 1, параграф 2 от директивата,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

⁽¹⁾ ОВ, С 135, 9.6.1978 г., стр. 2.

⁽²⁾ ОВ, С 39, 12.2.1979 г., стр. 26.

⁽³⁾ ОВ, С 105, 26.4.1979 г., стр. 15.

Раздел 1

Приложно поле и определения

Член 1

1. Настоящата директива се прилага за вземания на работниците и служителите, произтичащи от трудови договори или от трудови правоотношения и съществуващи срещу работодатели, които се намират в състояние на неплатежоспособност по смисъла на член 2, параграф 1.

2. Държавите-членки по изключение могат да изключат от приложното поле на настоящата директива вземанията на някои категории работници или служители поради специалния характер на трудовия договор или на трудовото правоотношение или поради наличието на други форми на гаранция, осигуряващи на работниците или служителите закрила, равностойна на тази, която произтича от настоящата директива.

Категориите работници или служители, споменати в първа алинея, са изброени в приложението.

3. Настоящата директива не се прилага по отношение на Гренландия. Това изключение се преразглежда при настъпването на промяна в структурата на работните места в този район.

Член 2

1. По смисъла на настоящата директива се приема, че работодател е в състояние на неплатежоспособност:

а) когато е поискано откриването на процедура, предвидена от законовите, подзаконовите и административните разпоредби на съответната държава-членка, която засяга имуществото на работодателя и цели колективното удовлетворяване на кредиторите, и която позволява да се разгледат вземанията по член 1, параграф 1, и

б) когато органът, който е компетентен съгласно споменатите закони, подзаконови и административни разпоредби:

- е решил да открие процедурата или

- е установил, че предприятието или дейността на работодателя е окончателно закрыта и че наличното имущество е недостатъчно за основателното откриване на процедурата.

2. Настоящата директива не засяга националното право по отношение на определянето на понятията "работник или служител", "работодател", "заплащане", "придобито право" и "евентуално право".

Раздел II

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ГАРАНТИРАЩИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Член 3

1. Държавите-членки приемат необходимите мерки, така че гарантиращи институции, ако не е уговорено друго в член 4, да осигурят изплащането на дължимите вземания на работници или служители, които произтичат от трудови договори или от трудови правоотношения и се отнасят до заплащане за периода, предшестващ определена дата.

2. По избор на държавите-членки, посочената в точка 1 дата е:

– датата на изпадане в неплатежоспособност на работодателя или

– датата на предизвестие за уволнение, отправено към съответния работник или служител поради неплатежоспособност на работодателя, или

– датата на изпадане в неплатежоспособност на работодателя или датата на прекратяване на трудовия договор или на трудовото правоотношение на съответния работник или служител поради неплатежоспособност на работодателя.

Член 4

1. Държавите-членки могат да изберат да ограничат задължението за плащане на гарантиращите институции, посочени в член 3.

2. Когато държавите-членки упражняват правото на избор, посочено в параграф 1, те трябва:

- в случая по член 3, параграф 2, първо тире, да осигурят изплащането на дължимите вземания за възнаграждения за последните три месеца на трудовия договор или на трудовото правоотношение, възникнали през шестте месеца, предшестващи датата на изпадане в неплатежоспособност на работодателя,

- в случая по член 3, параграф 2, второ тире, да осигурят изплащането на дължимите вземания за възнаграждения за последните три месеца на трудовия договор или на трудовото правоотношение, предхождащи датата на предизвестие за уволнение, отправено до работника или служителя поради неплатежоспособност на работодателя,

- в случая по член 3, параграф 2, трето тире, да осигурят изплащането на дължимите вземания за възнаграждения за последните осемнадесет месеца на трудовия договор или на трудовото правоотношение, предхождащи датата на изпадане в неплатежоспособност на работодателя или датата на прекратяване на трудовия договор или на трудовото правоотношение с работника или служителя поради неплатежоспособност на работодателя. В този случай държавите-членки могат да ограничат задължението за плащане на дължимото възнаграждение до период от осем седмици или на няколко по-кратки периода с обща продължителност от осем седмици.

3. Независимо от това, за да избегнат изплащането на суми, които надхвърлят социалната цел на настоящата директива, държавите-членки могат да установят праг за гарантиране на плащането на дължимите вземания на работниците и служителите.

Когато държавите-членки упражняват това право на избор, те уведомяват Комисията за методите, с които установяват прага.

Член 5

Държавите-членки определят условията и реда за организацията, финансирането и работата на гарантиращите институции, като в частност спазват следните принципи:

- а) имуществото на институциите трябва да е независимо от оборотния капитал на работодателя и да е несеквестируемо при процедурите за неплатежоспособност;
- б) работодателите трябва да участват във финансирането, освен ако то не е напълно осигурено от държавните органи;
- в) задължението за плащане на гарантиращите институции съществува независимо от изпълнението на задължението за участие във финансирането.

Раздел III

Разпоредби относно общественото осигуряване

Член 6

Държавите-членки могат да постановят, че членове 3, 4 и 5 не се прилагат по отношение на вноски, дължими по силата на национално-правни системи за общественото осигуряване или по силата на допълнителни пенсионни системи на професиите или между професиите, които съществуват извън национално-правните системи за общественото осигуряване.

Член 7

Държавите-членки приемат необходимите мерки с оглед да гарантират, че невнасянето в осигурителните институции на задължителните вноски, дължими от работодателя по силата на национално-правните системи за общественото осигуряване, преди изпадането му в неплатежоспособност, няма да накърнява правото на вземане на работниците или служителите срещу тези осигурителни институции, доколкото вноските за сметка на работника или служителя са били предварително начислени върху изплатените възнаграждения.

Член 8

Държавите-членки гарантират, че са взети необходимите мерки за закрила на интересите на работниците и служителите и на лицата, напуснали предприятието или дейността на работодателя към датата на изпадането му в неплатежоспособност, по отношение на техните придобити права или на техните евентуални права във връзка с обезщетения за старост, включително за вземанията на преживелите, по силата на допълнителни пенсионни системи на професиите или между професиите, които съществуват извън национално-правните системи за общественото осигуряване.

Раздел IV

Общи и заключителни разпоредби

Член 9

Настоящата директива не накърнява правото на избор на държавите-членки да прилагат или да въвеждат закони, подзаконови или административни разпоредби, които са по-благоприятни за работниците или служителите.

Член 10

Настоящата директива не накърнява правото на избор на държавите-членки:

- а) да вземат мерки за предотвратяване на злоупотреби;
- б) да изключват или да ограничават задължението, посочено в член 3, или задължението за гаранции, посочено в член 7, ако се окаже, че изпълнението на задължението е неоправдано поради наличието на специални връзки между работодателя и работника или служителя и на общи интереси, произтичащи от прикрито споразумение между тях.

Член 11

1. Държавите-членки въвеждат в сила закони, подзаконови и административни разпоредби, необходими за спазване на настоящата директива, в срок от тридесет и шест месеца от нейното обявяване. Те незабавно уведомяват за това Комисията.
2. Държавите-членки предоставят на Комисията текста на законите, подзаконовите и административните разпоредби, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 12

В срок от осемнадесет месеца, следващ изтичането на периода от тридесет и шест месеца, предвиден в член 11, параграф 1, държавите-членки предоставят на Комисията цялата необходима информация, за да може тя да представи на Съвета доклад за прилагането на настоящата директива.

Член 13

Държавите-членки са адресати на настоящата директива.

Съставено в Люксембург на 20 октомври 1980 година

За Съвета:
Председател
J. SANTER

ПРИЛОЖЕНИЕ

Категории работници и служители, чиито вземания могат да бъдат изключени от приложното поле на настоящата директива в съответствие с член 1, параграф 2

I. Работници и служители по трудов договор или по трудово правоотношение от специален характер

A. ГЪРЦИЯ

Капитанът и членовете на екипажа на риболовен кораб, ако и доколкото заплащането им е под формата на дял от печалбите или от брутните приходи на риболовния съд.

Б. ИРЛАНДИЯ

1. Надомните работници (т.е. лица, извършващи работа на парче в дома си), освен ако нямат писмен трудов договор.

2. Близките роднини на работодателя, които нямат писмен трудов договор, и чиято работа е свързана с частно жилище или ферма, в която живеят работодателят и близките роднини на работодателя.

3. Лицата, които обикновено са наети за по-малко от осемнадесет часа седмично от един или повече работодатели и които не черпят основните си средства за съществуване от заплащането, получавано за тази работа.

4. Лицата, наети в риболова за сезонна, временна или при непълно работно време работа и получаващи заплащане под формата на дялово участие в риболова.

5. Съпругът или съпругата на работодателя.

В. ХОЛАНДИЯ

Домашна прислуга, наета от физическо лице и работеща по-малко от три дни седмично за това физическо лице.

Г. ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

1. Капитанът и членовете на екипажа на риболовен кораб, ако заплащането им е под формата на дял от печалбите или от брутните приходи на кораба.

2. Съпругът или съпругата на работодателя.

II. Работници и служители, обхванати от други форми на гаранция

A. ГЪРЦИЯ

Екипажите на морските плавателни съдове.

Б. ИРЛАНДИЯ

1. Работниците и служителите, които имат право на пенсия и са наети на постоянна работа от местни или други държавни органи или от предприятия за обществен транспорт.
2. Учителите, които имат право на пенсия и са наети на работа от следните предприятия: national schools, secondary schools, comprehensive schools, teachers' training colleges.
3. Работниците и служителите, които имат право на пенсия и са наети на постоянна работа от една от частните благотворителни болници, финансирани от Министерството на финансите.

В. ИТАЛИЯ

1. Работниците и служителите, които имат право на обезщетения, предвидени в закон за гарантиране на доходите в случай, че предприятието е засегнато от икономическа криза.
2. Екипажите на морските плавателни съдове.

Г. ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

1. Регистрираните докери, с изключение на тези, които изцяло или основно са заети с работа, която не е докерска работа.
2. Екипажите на морските плавателни съдове.